

REDACTIA:

ADMINISTRAȚIA:
Batthyányi utca Nr. 2

Arictoți și corespondențe pentru publicare se trimit redacțiunii.

Concurese, inserțiuni precum și taxele de abonament se trimit Administrațiunii tipografiei diecezane.

BISERICA ȘI ȘCOALA

FOAIE BISERICESCĂ-ȘCOLASTICĂ, LITERARĂ ȘI ECONOMICĂ.

APARE ODATĂ ÎN SĂPTĂMÂNĂ: DUMINECA.

PREȚUL
ABONAMENTULUI:PENTRU
AUSTRO-UNGARIA:Pe un an: 10 cor.
Pe 1/2 an: 5 cor.PENTRU ROMÂNIA ȘI
STRĂINĂȚATE:Pe un an 14 franci.
Pe 1/2 an 7 franci.Telefon pentru oraș și
comitat Nr. 266.

Fondul preoțesc.

Adunarea generală extraordinară a fondului preoțesc s'a întrunit sub presiunea Prea Sfințitului nostru Episcop diecezan, Marți în 22 Ianuarie (4 Februarie) și a durat două zile petrecute în lucrare încordată. Suntem fericiți a vesti onoratei preoțimi, că mulțumită bunăvoinței cu care Prea Sfințitul nostru Episcop a întimpinat și de astădată stăruința fiilor săi sufletești de a-și asigura un mai bun viitor și anume în ce privește îngrijirea de cei deficienți și de văduvele și orfanii lor, precum și de cei loviți de soarte, cuvântul trup s'a făcut, statutele nouă sunt votate și dat este acum fiecărui preot de a intra în beneficiile oferite de aceste statute. Prețul intrării sunt taxele stabilite în nouile statute.

A trebuit să trecem peste grele zile de încercări ca să ajungem la acest rezultat, căci greu-mântul vieții deoparte, dar mai pesus de toate îngrijirea de soartea familiilor expuse a rămânea fără căpătâiu în cazuri de nenorociri și moarte, apăsă ca un munte sufletele preoțimeii și eră psihologic explicabil, ca să se aprindă de cea mai mică schinteauă de tăciune, ce se aruncă de ici și colo, din știință și neștiință întră ea. În aceste valuri un moment n'am ezitat de a ne implini datoria de a îndrumă lucrurile spre calea bunului sfârșit.

La începutul mișcării pentru regularea drepturilor și datorințelor față de fond, s'au avut în vedere cadrele literelor fundamentale. Mai târziu însă s'a ivit tendența prefacerii fondului preoțesc în fond de penziune și aceasta tendență a devenit tot mai covârșitoare, încât din 17 protoprezviterate 11 s'au pronunțat pentru fondul de penziune. Dar după ce în adunarea generală despre care vorbim s'a relevat partea iuridică a fondului, că anume prin prefacerea în fond de penziune noi am cassă drepturi date bisericii în literelor fundamentale, prin ce am primejdui noi înșine fondul și mai relevându-se necesitățile preoțimeii afară de penzionari, cari necesități ar rămânea neacoperite pentru totdeauna și astfel pentru viitor ar închide preoțimeii calea de

refugiu în timpuri grele, — s'a revenit la titlul original al fondului, așa cum este el formulat în literelor fundamentale, adică la titlul de fond preoțesc, și pentru cei vii și pentru cei morți, cu atâtă mai ales, că eră legitimă temerea, că la această răsturnare a bazei fondului prin care celor nenorociți într'un chip sau altul, li s'ar fi închis calea de ajutorare, și nici consistoarele, nici sinodul nu și-ar fi dat învoirea și așa iarăș se amână afacerea ad calendas graecas. Ar fi și fost o ușurință din partea adunării generale, să lase deplasată afacerea chiar acum când li eră dată în mână de a-i da viață.

După acest act, am putea aice de mântuire a fondului, de povârnișul descompunerii, a procedat apoi adunarea generală la dezbaterile proiectului de statute prezentat de comisiunea adunării generale exmisă pentru elaborarea acestui proiect și cu puține modificări s'a primit proiectul de statute prezentat, dar nu sub titlul de fond de penziune ci fond de ajutorare. Special nu s'a făcut nici o schimbare în sarcini și beneficii, adică în taxele și ajutorul anual. Astfel:

- a) protoprezviterii plătesc la an . . . 120 cor.
 - b) preoții din parohii de cl. I. . . . 80 cor.
 - c) preoții din parohii de cl. II. . . . 60 cor.
 - d) preoții din parohii de cl III și diaconii 40 cor.
- și beneficiază de un ajutor maximal:

- a) protoprezviterii de 2400 cor.
- b) preotul din parohie de cl. I. . . 1600 cor.
- c) preotul din parohie de cl. II. . . 1200 cor.
- d) preotul din parohie de cl. III. . 800 cor.

Văduva primește pentru sine ca ajutor anual jumătate din cvota de penziunece i-ar compete bărbatului, iar orfanii câte 100 coroane sub titlul de zestre, dar suma de ajutorare a orfanilor nu poate pestrece suma ce o beneficiază mama lor.

Iată dar preoțimea noastră ajunsă în posibilitatea de a trăi la bătrânețe ori neputință trai ticnit și cinstit și a-și ști asigurată subsistența văduvelor și creșterea orfanilor ei. O duioșie ne cuprinde, când suntem în fericita pozițiune de a constată acest eveniment epocal în istoria sărmanei noastre preoțimi, când liniștiți își pot închide ochii de acum înainte, că văduvele lor nu

vor rămâne servitoare dacă din puțina lui dotațiune nu și-a putut agonisi o stăricică iar copii în porțile oamenilor. Binecuvântat să fie ciasul în care s'a făcut aceasta desrobire a familiilor preoțești, și a acelora, cari au colaborat la ea, în primul rând Preasfințitul domn Episcop diecezan sub a cărui înțeleaptă ocărnuire s'au desvoltat lucrurile până aici.

Dar să ne înțelegem bine! Prin votarea acestor statute ni s'a dat numai posibilitatea de asigurarea preoțimei și a familiei ei față de toate eventualitățile, nu însă faptea asigurare; pentru că fondul preoțesc cu capitalul lui de astăzi nu este destul de tare să acopere ajutoarele prevăzute în aceste statute ci din contră, viitorul acestui fond este clădit pe cotizația membrilor, adică pe toate taxele prevăzute în statute. Dacă aceste taxe vor fi plătite eșact, atunci vor susține ajutoarele stipulate mai sus, iar dacă nu, atunci de sine înțeles nefiind de unde, se vor da în cea măsură ajutoarele, în care se va ajunge din venitul fondului și atunci tot actul săvârșit în aceasta adunare generală, anume statutele vor rămâne o mălurie, că preoțimea a avut fierbinte dorința de a-și asigura viitorul, că toți oamenii de bine în frunte cu Arhiepiscopul le-au stat într'ajutor și le-au dat posibilitatea de a o face aceasta, însă preoțimea n'a adus jertfele ce se recer la un lucru așa mare pentru viitorul ei și așa a rămas cu familiile ei unde a fost, vorba aceea: *Din poartă 'n poartă.*

Până acum se zicea că „nu plătim fiindcă nu știm pe ce.” Ei bine, acum știi pe ce plătești, știi că la ce ai drept tu și văduva și orfanul tău; acum se va vedea dar că sinceră a fost cea vorbă de ne plătire ori a fost numai un pretext? Banul cu ban pretextul cu pretext se onorează, o axiomă de care preoțimea trebuie să țină cont, dacă e să între în beneficiile prevăzute de statute.

Este de datoria noastră a vorbi franc, fără șovăire ori rezervațiune mentală. Așa ne-am spus întotdeauna cuvântul în trecut când a trebuit, să ne pronunțăm și să dăm directivă, așa și acum venim și o spunem fără încunjur, că preoțimea noastră a ajuns în posesiunea unei averi, cum alții semeni ai săi nu au și și-a asigurat la acea avere drepturi, cum nu se pot mai frumoase; dar dacă nu va concurge cu taxele la susținerea și desvoltarea acelu fond, atunci tot fondul rămâne o instituțiune moartă.

Ale tale dintru ale tale...

Adunarea generală a fondului preoțesc.

— Raport special. —

Marti în 22 Ianuarie (4 Februarie) a. e. s'a întrunit adunarea generală extraordinară a fondului preoțesc din Arad, sub presiunea Prea Sfinției Sale

Dlui Episcop Ioan V. Papp, în ființa de față a protosincelului Roman Ciorogariu, asesor referent bisericesc George Popovici, protoprezviterii: Vasilie Beleş, Paul Miulescu, Dr. Traian Patociu, Gerasim Serb, Procopie Givulescu, Mihail Lucuța, Ioan Georgia, Traian Magier, Cornel Lazar, Nicolae Roxin și preoții de pe teritoriul Consistorului din Arad, Iancu Ștefanuț, Paul Fenlecan, Romul Motorca, Ioan Sărac, Iosif Cimponeriu, (Lipova), Petru Biberea, Iuliu Bodea, Axentie Chirilă, Aurel Iancu, Terențiu Oprean, Ioan Stoian, Atanasie Todan, Florian Roxin, Adam Groza, Ioan Cimponeriu; de pe teritoriul Consistorului orădan Andreiu Horvat, Ștefan Domocoș, George Blaga, Simeon Leucuța.

P. S. Episcopul este primit de preoțime, cu vii aclamări. În cuvântul de deschidere, motivează întârzierea convocării adunării generale mai înainte cu fosta măsură a împrejurărilor întru cari e și aceea, că nu intrase până în timpul din urmă, protocoalele conferențelor preoțești, când apoi imediat a și convocat această adunare generală. Poartă la inimă soarta preoțimei pe care însă o leagă de interesele generale ale bisericii. Întonează necesitatea imperativă de a ținea cont de mențiunea fondului preoțesc. Se ocupă apoi cu procesul comisiunii din care relevează unele momente esențiale la cari comisiunea nu a reflectat în calculii ei și cu aceasta declară adunarea generală extraordinară de deschisă. Cuvântul de deschidere este acoperit de aclamarea adunării generale.

Iancu Ștefanuț spune, că cuvântul de deschidere fiind expresiunea dragostei și îngrijirea Prea Sfinției Sale de soarta preoțimei, drept ce propune a se susține în protocol acest memorabil cuvânt de deschidere. Propunerea se primește cu vie plăcere.

La apel nominal răspund cei de sus, pe baza aceasta fiind de față 28 membri din 51 — minimalul este 26 — se declară adunarea generală de capabilă pentru a aduce hotărâri valabile. Absența și-au scuzat următorii protopopi: Toma Păcala, Vasilie Papp, Alexandru Muntean, administratorul protopopesc Moise Popovici și preotul Luciu Șepețan iar ceilalți nici nu s'au scuzat. Indiferentismul acesta față de cea mai ardentă chestie a preoțimei a produs penibilă impresiune.

Terențiu Oprean, referentul comisiunii, dă seamă despre activitatea comisiunii și ca rezultat a acestei activități cetește raportul comisiunii în care se ocupă în prima linie cu mențiunea fondului mai apropiat și mai îndepărtat, cum este el definit în statutele originare ale fondului preoțesc și zice că scopul mai îndepărtat adică salarizarea preoțimei fiind regulată deja, ar fi să urmeze îngrijirea de pensionare prin urmare propune prefacerea fondului preoțesc în fond de penziune, căci preoțimea deficientă, văduvele și orfanii sunt neîngrijiți. Raportul lucrat cu multă căldură pentru îmbunătățirea sortii preoțești și motivat și cu un calcul soțotește, că e superflu a-și mai motiva din punct în punct proiectul de statute precum a fost comisiunea îndrumată din ultima adunare generală s'o facă dreptce pe baza motivelor etice invocate în raport și a calculului general, comisiunea susține proiectul de statute pentru prefacerea fondului preoțesc în fond de penziune. Raportul Terențiu Oprean își termină expozitul cu declarația făcută în punctele comisiunii, că întrucât Prea Sfinția Sa și adunarea generală va afla o mai norocoasă soluțiune pentru îmbunătățirea sortii preoțimei, cu dragă inimă ar primi și din partea ei acele îndrumări.

Nicolae Roxin e pentru toate dispozițiile pentru ajutorarea și asigurarea preoțimei în măsură chiar

mai mare decum este contemplat în proiectul de statut, deoarece află că după un serviciu de 40 ani e prea mică penzia de 2400 pentru protopopi și de 1600 cor. pentru un preot de clasa primă, precum e contemplată în proiectul de statute; vrea însă să nu se altereze mențiunea fondului preoțesc, căci prin schimbarea titlului fondului preoțesc în fond de penziune, expunem fondul preoțesc primejdiei de a se și desființa, fiindcă noi am face prin aceasta în el spăr-tura prin alterarea chiar a numelui fondului ce duce apoi la alterarea mențiunii fondului, dreptaceea propune, să se fixeze ca principiu pentru debaterile speciale, că proiectul de statute prezentat se primește în general de bază la desbaterea speciale, însă din titlu cuvântul „penziune”, sau cvotele de ajutorare să se acopere anualminte din 60% a venitelor curate, iar 40% să se capitalizeze, în caz însă când nu se va ajunge din 60%, se vor detrage din ajutorul anual atâtea % câte vor lipsi din 60%.

Discuțiunea se incinge apoi în jurul acestei propuneri, care în ziua primă cade pentru partea a doua a ei, adică pentru capitalizarea de 40% dar pentru primă a ei, adică titlul fondului cu care dela început majoritatea eră învoită să rămână cel original din literele fundamentale, vine de nou la discuțiune în ziua a doua a adunării generale la desbaterea specială, și anume în care proiectul de statute a susceput numirea de fond de penziune și aici s'a incins o discuțiune largă la care a participat cea mai mare parte a preoțimei, spunându-și fiecare convingerile sale. Rezultatul acestei interesante debateri a fost, că fără 4 voturi întreagă adunarea generală a șters din proiect titlul de fond de penziune și l-a înlocuit ca fond preoțesc de asigurare.

De aici încolo s'a desbătut § de § luându-se la § 3 între participanții la fond și preoții lipsiți de dotațiune, iar la § 36 s'a făcut sumarul amendament făcut chiar de Prea Sfinția Sa Dl episcop, că văduva unui membru răposat înainte de împlinirea alor 10 ani de serviciu are dreptul de a întregi taxele până la 10 ani și atunci beneficiază de penziunea de 40% provăzută în § 40 pentru cei ce au împlinit un serviciu de 10 ani. Capitalizarea prevăzută în § 50 s'a stabilit în 30% iar restul de 70% se folosesc pentru dotațiunea statutară a preoțimei. Dar în caz dacă din aceste 70% nu s'ar ajunge pentru acoperirea ajutoarelor statutare, adică în suma stabilită în statute, atunci acele ajutoare se vor reduce proporționat, adică deficitul se împarte în părți proporționale pe cei ce beneficiază de ajutor. După calculul făcut, acest caz ar intra numai dacă preoțimea n'ar plăti regulat taxele, și dacă ar trece în penzie mai mult decât s'a contemplat la facerea acestor statute. Aceste sunt modificările mai esențiale, ce s'au făcut în proiectul de statute, celelalte sunt numai stilare.

După acest bun sfârșit a erupt cu putere elementară bucuria preoțimei. „Prea Sfințitul încheie adunarea generală cu cuvintele calde; că își vede preoțimea asigurată; la ce răspunde părintele protopp. Gerasim Serb în numele preoțimei, mulțumind și preamărind pe bunul Arhiereu.

Despre folosul creșterii relig.-morale a pruncilor.

— Cuvânt către părinți, —

de

Pr. D. Voniga.

(Urmare și fine.)

Afară de acestea, bine — și foarte corect, vor face părinții, dacă spre deșteptarea sâmtămintelor religioase în copiii lor, nu vor întrelăsă nici ocaziunile ce le îmbie lor anumite zile de sărbători familiare cum sunt onomasticele, praznicele sau chiar și ocaziunile când părinții cumpără pentru copiii lor și îi provăd cu îmbrăcăminte și cu alte lucruri, pe cari copiii le așteaptă cu dor și cu bucurie. Părinții pot face mult bine pentru viitorul copiilor lor, dacă și aceste privilegii le vor folosi spre întărirea lor în sâmtămintele religioase morale, căci aducerea aminte de acestea zile și ocaziuni rămâne multă vreme în memoria lor, iar învățăturile ce li-se împărtășesc la astfel de ocaziuni își estind efectul lor până târziu și peste mulți ani din viața lor ulterioară.

Cu aceste ocaziuni sărbătorești și de bucurie, învățați dar pe copiii vostri a-și prețui viața lor, ca cel mai scump dar ce-l au ei dela Dumnezeu. Spuneți-le că nu numai rugăciunea e necesară pentru a li-se asigura fericirea lor viitoare, ci pe lângă aceasta trebuie să lucreze cu diligență, să fie cumpătați și să săvârșască în totdeauna fapte bune, cari le vor aduce laudă dela oameni și binecuvântare dela Dumnezeu învățați-i a-și stăpâni năravurile urite și pornirile lor rele cari îi indeamnă și îi duc la mult rău și la nefericire. Dedați-i la modestie și sfătuiți-i, ca să se mulțamească cu cecece au dela părinți și dela Dumnezeu; căci mulțumirea cu sine este cea dintâi condițiune a fericirii omului. Îndemnați-i a iubi pe deapropapele lor și a încunjură cearta din care se naște mânia și ura; cari fac între oameni traiul și viața amară.

Unde părinții nu-și vor împlini aceasta datorie sf-tă față de copiii lor, și unde în loc de astfel de sfaturi și învățături bune, copiii vor auzi sfaturi și învățături rele, vor vedea tot felul de pilde urate și c'un cuvânt, unde inima copiilor se va umplea de simțăminte degenerate și păgubitoare, acolo oare ce vom mai putea aștepta? Și acolo oare ce va mai putea face și școala din copii crescuți astfel și între astfel de împrejurări? Nimica, căci ori ce sămânță numai atunci aduce roade bune, îmbelșugate și binecuvântate de Dumnezeu, dacă este aruncată în pământ bine lucrat și binepregătit pentru sămănătură.

*

Decât toate însă cel mai puternic și cel mai de efect mijloc de educațiune religioasă și morală este exemplul.

Aplicarea mijloacelor arătate până aci, numai atunci are avea efect binefăcător și rezultat binecuvântat, dacă părinții vor premerge și vor arată copiilor lor în totdeauna exemple de viețuire religioasă și morală, exemple adecvate cu sfaturile și cu învățăturile ce le vor împărtăși copiilor lor.

Nu e destul a învăța pe copii și a-i îndemna numai cu vorba la practicarea faptelor bune, ci trebuie ca înșiși părinții să le arate pilde de fapte bune și de viețuire morală, căci faptele părinților sunt cărți din cari învață copiii — zice Sf-tul Ioan gură de aur.

E lucru experiat, că copiii imitează cu plăcere faptele celor mai mari și că inima lor spre nimica nu înclină cu tărie aproape irezistibilă, ca tocmai în imi-

tarea faptelor altora. Prea ușor ne putem închipui dar, că ce se va alege chiar și din cea mai iuscută creștere teoretică, adevărat de sfătuirea și învățarea verbală, dacă nu va fi în totdeauna însoțită de arătarea pildelor bune și frumoase propuse sau împărtășite copiilor. Prea ușor ne putem închipui rezultatul acelei creșteri când d. ex. *faptele părinților sunt în contradicție* cu sfaturile și cu învățăturile date copiilor. Când d. ex. părinții vor îndemna pe copiii lor la fapte bune, iar ei nu le vor practica. Când școala îi va îndemna la iubire, la blândețe și la onestitate, iar în casa părinților lor nu vor vedea decât mânie, ură și ceartă.

Prin o astfel de educație, când adevărat faptele părinților nu sunt în consonanță cu sfaturile lor, copiii nu numai că nu se edifică și nu se întăresc în religiozitate și moralitate ci din contra vor deveni și mai răi. Vor desprețui tot sfatul și toată învățătura părinților lor, când aceștia i-ar îndemna la bunacuviniță, iar ei s'ar arăta necuviincioși atât în vorbe cât și în fapte; când părinții ar îndemna pe copii la evlavie, iar ei ar injura chiar și de Dumnezeu; apoi când ar mânca, ar bea și s'ar culca fără a-și face măcar o cruce; când pe copii i-ar îndemna la religiozitate și i-ar sfătuși să cerceteze biserica, să asculte cuvântul lui Dumnezeu și să primească sfintele taine, iar ei, ca niște atești, o încunjură, o vorbesc de hulă și lucrurile ei celea sfinte le iau în bațocoră ori că nu le bagă nici într-o samă.

Și apoi să ne întrebăm, că cum vor putea oare astfel de părinți aștepta dela copiii lor ca să fie buni cinstitori și evlavioși, ca să prețuiască și să onoreze lucrurile pe cari părinții lor le desprețuiesc? Nici de cum, și părinții, cari în acest chip greșit și păgubitor își vor implini datoria creșterii religioase morale a pruncilor lor, nu vor putea avea nici odată nici bucuria că au dat societății niște membri onești și folositori, și nici mângăierea că le va fi binecuvântată pomenirea de către fiii lor, crescuți în cinste, în respect și în frică de Dumnezeu*).

Dar în contemplațiunile mele privit-am și la religiozitatea și moralitatea — ce mai ales în Bănat se manifestează aproape în genere și în același chip — a copiilor și a tineretului nostru de astăzi, și am văzut *mizeria moralității* în care se tâvălesc vlăstarii societății de astăzi și speranța viitoare a acestui neam cu „viitor de aur“.

Contemplând printre copii am aflat că cei mai mulți atât față de părinții lor, cât și față de străini sunt necinstitori, necuviincioși, și fără nici o creștere bună și morală. Cei mai mulți atât acasă, față de părinții lor, cât și în școală față de învățătorii lor, sunt renitenți, neascultători și răsfățați, în lucru trândavi iar în purtarea morală răi, în conduită obraznici și fără omenie atât față de bătrânii și de superiorii lor cât și față de povățuitorii lor dascăli și părinții suflatești. Față de biserică sunt indiferenți și neevlavioși, iar față de școală nepăsători fără respect și fără recunoștință, de-ți pare că sunt mai răi decât păgânii cei fără de lege și mai sălbatici decât dobitoacele ce cresc și trăiesc în pădure. În loc de carte se indeletnicesc cu strengăritul și în loc de rugăciuni evlavioase cu injurii, cu înbălării și cu vorbe necuviincioase, de-ți pare că sunt asociațiile celor mai rele duhuri inferne.

Acestea sunt adevăruri și semne triste, foarte triste ale moralului și ale viitorului nostru. Dar să ne întrebăm, cum vor învăța oare copiii cinste și cu-

vință, dacă părinții lor sunt necinstitori și necuviincioși? De unde și cum vor învăța ei *lumină și morală*, dacă părinții lor *umblă prin întunerecul neștiinței și a imoralității*? Cum și de unde vor învăța ei *respect, umilință, supunere și recunoștință*, dacă părinții lor prin pilde atrăgătoare le arată chiar contrarul? Dela cine vor învăța pietate și evlavie către biserică, dacă vor vedea că sub durata slujbei Dumnezeiești unii clevelesc în dreapta și în stânga, iar alții se razimă pe coate ca în birturi, și dacă vor vedea că în unele locuri, după liturgie se pun la răchie chiar în biserică? De unde vor învăța a cinsti și a se supune mai marilor lor părinți spirituali și învățători, dacă vor vedea pe părinții lor că injură, necinstesc și hulesc fețele sfinte și pe învățătorii lor cari le aprind lumina învățătorei?*) etc.

De vrei dar, o părinte, ca să ai copii *religioși* învațăi de mici a-și face cruce și adă-i cu tine la sf. biserică, ca să te vază, cum te rogi tu lui Dumnezeu cu evlavie! De vrei să fie copiii tăi *pacnici* și de vrei să devină locuitori iubiți ai comunei tale, păzește-te de ceartă cu vecinii tăi și cu deaproapele tău nu purta vrăjmășie! De vrei să fie copiii tăi *lucrători și diligenti*, grijește-te să nu te vadă durmind în trândăvie și perzând ziua fără de lucru! De vrei să fie copiii tăi *crutători, deștepti, cuminiți și de omenie*, bine te grijește, să nu te vază prădându-ți moșioara ta erezită, dela părinții tăi, ori câștigă cu trudă; să nu te vadă venind amețit de beție de pe la birturi; să nu te auză injurând etc. ci purtarea ta totdeauna cuviincioasă să fie căci pilda atrage și cum vor vedea copiii tăi că lucrezi tu, așa vor lucra și ei: „*Faptele părinților sunt cărți din cari învață copii — bine sau rău*“).

Iată dar că nu e destul dacă părinții vor educa pe copiii lor numai prin sfaturi și prin învățături teoretice, și iată de ce li-se impune părinților o viețuire exemplară și plină de virtuți și de fapte frumoase. Viețuirea părinților este carte deschisă pentru copii și ei din acea carte vor învăța. Cum vor scrie părinții așa vor citi copiii și cum vor propune ei așa vor asculta aceștia. De aceea numai în acea casă și familie, se vor crește prunci buni și morali, unde le va străluci neîncetat lumina cea strălucitoare a faptelor bune și a virtuților frumoase ale părinților, numai acolo, unde învățăturile frumoase ale moralității se vor împărtăși copiilor prin fapte vizibile adevărat prin pilde frumoase și atrăgătoare. Pildele bune nu numai îndeamnă, dar și feresc de rățaciri și de multe desfrânări, în cari prea ușor pot ajunge copii cărora nu li-să da privilegiu a se indulci și a se întări de vederea faptelor frumoase și morale ale părinților.

Am văzut în viața mea mulți oameni decăzuți moralicește și despoiați chiar și de cel mai mic semn al caracterului și al onestității. De origine erau descendenți din familii distinse, și părinții lor cheltuiseră sume enorme cu creșterea „drăguților lor boboci“. Și am văzut iarăși mulți oameni nobili în cuget și în simțăminte, plini de virtuți și de putere sufletească, a căror viețuire și fapte străluceau ca soarele și produceau bunăstare și fericire. De origine erau descendenți din familii sărmăne și nebagate în seamă; se cresuseră în colibe sărăcioase sau în căscioare acoperite cu paie în cari însă *eră ceva sfânt, ceva Dumnezeesc, ce în palatele bogătanilor și în saloanele pompoase ale familiilor mari și îmbuibate nu prea se află — eră iubirea eră credința*, a căror fructe morale încălzeau inima și luminau sufletul celor adăpostiți în căscioara modestă.

*) V. Cuvântările mele bis. pag. 89—30, Cuvântarea despre creșterea relig. morală a copiilor.

*) V. Cuvântările mele bisericesti v. pag. 31—32.

*) V. Cuvântările mele bis. pag. 120.

Am mai văzut apoi și o mulțime de părinți, cari se jeluiau cu amar asupra răutății copiilor lor — și i-am văzut vărsând lacrimi dureroase asupra decadenței morale a acelora, în cari speraseră a-și afla răzăm, bucurie și mângăere. Și nu mi-a trebuit multă trudă ca să aflu, că înșiși ei, adecă părinții au fost cauza stricăciunii copiilor lor, pentru cari acum inima-i doare, iar sufletul lor sânte muștrare, pentrucă în frageda lor vîrstă nu i-au provăzut cu bună merinde sufletească și de viață morală.

Iată de ce adresez acest cuvânt d'adrepnl cătră părinți, căci prin contemplațiunile făcute mi-am căștigat convingerea tristă, că în celea mai multe cazuri, unde decadența și stricăciunea morală au început a-și arăta efectul, acolo pe înșiși părinții trebuie să-i fac vinovați pentru moartea morală cu care ne este amenințată generația și societatea noastră de astăzi. Pe ei, cari prin creșterea greșită ce au dat-o copiilor lor, ori prin neglijarea bunei creșteri religioase morale au lăsat să crească în inima copiilor lor, buruiana răutății, care apoi mai târziu produce roade de adâncă durere atât pentru ei cât și în genere pentru neam, pentru patrie și pentru biserică.

Inchei cu cuvintele mele adresate în acest obiect poporenilor mei din Ghîroc, adresându-le la acest loc tuturor părinților români zicându-le: „De aceea, iubiți părinți, creșteți-vă copii vostri în iubire, în credință și în frica lui Dumnezeu arătându-le lor pilde frumoase și o viețuire plină de virtuți și de fapte mărețe și vă disciplinați pe voi înși-vă înaintea lor, căci de unde nu, cum veți putea disciplina pe copiii vostri dacă voi veți trăi o viață estravagantă și fără disciplină?”

Grăa este datoria creșterii de prunci și mai ales a creșterii bune și corecte. De aceea zice și sfântul Ioan Gură de Aur, că *cea mai mare artă este creșterea de prunci*. Dar dacă veți urma sfaturile și învățăturile împărtășite, o veți putea implini pe ușor cu vrednicie și cu sfințenie, și cu vrednicie veți lua răsplata voastră prin aceea, că copiii vostri, creșcuți în iubire, în credință, în onestitate și în frica de Dumnezeu, vă vor fi voaună spre bucurie, vor fi neamului spre fală și spre folos societății și patriei. Și vor binecuvântă memoria voastră pentru buna creștere ce li-ați dat, și aceasta binecuvântare va fi cea mai bună chezeșie despre voi înaintea lui Dumnezeu, înaintea neamului și a bisericii, că v'ați făcut datoria.

Din trecutul nostru cultural.

— Urmare. —

Costachè Negruzzi (1808—1868) este moldovean, născut în Iași. Deși dominat de idei puțin democratice (boierești) față cu poporul și sub raportul politic-social, încât privește ideile lui, el are o inimă românească și limbă de model. A învățat școală elementară la un grec, iar românește a învățat singur, din cartea lui Petru Maior, cum o spune însuși în povestirea sa: „Cum am învățat eu românește?”

Pe timpul revoluției heteriste din 1821, fuge cu tatăl său în Basarabia, unde traduce câteva nuvele și poezii, între cari „Șalul negru” de rusul Pușkin și balade de Victor Hugo (francez) și scrie „Aprodul Purice”, o

cronică rimată. Întors în țară, pe timpul *Regulamentului Organic*¹⁾ e numit director teatral în Iași.

Operele lui C. N. se impart în trei grupe sub titlul „Păcatele tinerețelor”, amintiri bine scrise, dintre cari amintim: Zoe și O alergare de cai. Din grupa a doua, amintim pe „Alexandru Lăpușneanu”, una din cele mai frumoase proze în românește. „Mulțimea cere capul lui Moțoc”, zice Domnul. „Sunt proști, Măria Ta”, răspunde Moțoc. „Proști, dar mulți!”

În grupa a treia sunt scrisori, traduceri (Maria Tudor de V. Hugo) „Cărlanii” și „Muza dela Burdugeni”, comedii ușoare.

Dimitrie Bolintineanu (1819—1872) născut în Bolintini, e de origine macedo-român; terminând școala, ajunge funcționar. La 1842 publică în „Curierul de ambe sexe” alui Heliade „O fată tineră pe patul morții”, poezie, imitație după franțuzește. Prin aceasta poezie atrage simpatiile cercurilor înalte și e trimis la Paris. La 1848 făcând parte dintre revoluționari, e exilat.

Umblă prin Macedonia, Constantinopol și peste tot în Orient. Aici scrie: Pe Dunăre, Macedonele, Florile Bosforului, ceste din urmă versuri.

Luând mai ales din tradiție (Neculcea) și uneor plâsmuind singur legende, despre Mihai Viteazul, Stefan cel Mare ș. a. îl le puse în versuri. Aceste legende, cuprind, ce e drept, mult sentiment patriotic, ca de es:

Cei ce rabadă jugul, ș'a trăi mai vor,
Merită să-l poarte, spre rușinea lor.

sau

Viitor de aur țara noastră are
Și prevăd în secolii, a ei înălțare

Subiectele poeziilor sale peste tot, fac impresia că sunt căutate, nu venite cu puterea inspirației, căci nu odată unde te aștepti la sfârșit înălțător (ca la Heine!) te trezești cu o — rimă. Tablourile lui nu sunt plastice, ci înbăcșite cu idei abstracte și abuz de maxime și învățături, — încât te lasă rece. Formele gramaticale neologisme, monotone, nepoetice, nu te face să înțelegi că ai a face cu o individualitate poetică.

A fost și ministru în viața sa D. Bolintineanu și a murit părăsit, sărac în spital, lucru ce se putea pe atunci. Cu tot patriotismul său, sub raportul criticii literare, foarte puțin reprezentă.

Lui îi datorim și încercarea de-a scrie o epopee „Traianida”, și a mai scris și două romane sentimentale, cu declamații și caractere nenaturale, se numesc „Elena” și „Manoil”, și au fost odată populare, cântându-se câteva versete:

Astăzi sunt frumoasă jună,
Cine nu mă va iubi?
Măne, poată sunt țărână...

Ce sentimentalism greoi!

¹⁾ O constituție impusă de Rusia principatelor române, dezastruoasă pentru țărani, favorabilă pentru boieri, făcută și impusă între anii 1832—34. Arsă la 1848 de Munteni, pe „câmpia libertății”, locul unde a fost Expoziția României.

Dar în timpul „eroic“, chiar și unele îndrăsneli erau bine venite.

Nicolae Bălcescu (1819—1852). Născut în București, termină la Sf. Sava, apoi învață filosofia cu bănațeanul Murgu.

Între cadet la cavalerie și învață pe soldați pentru a-i pregăti de „grade“, și le vorbește infocat despre trecutul războinic și glorios al armelor române.

Școala e desființată la insistența rusească. Bălcescu părăsește armata și se regimentează, la 1838 în partidul național, care avea să lupte pentru reforme democratice și unirea principatelor. Prins și pus la închisoare, e liberat de prințul Bibescu, la venirea lui pe tronul Munteniei.

Ocupându-se de-acum cu istoria, scrie un surprinzător de frumos studiu, ca limbă și avânt: *Puterea armată a Românilor* (în trecut). Apoi colaborează dela 1845 cu T. Laurian la revista „Magazin istoric pentru Dacia“. Ca fruntaș al revoluțiunii dela 1848 el redactează Constituția liberală, pentru patria sa.

A umblat ca exilat prin Ardeal, apoi în Franța și Italia, unde muri în Palermo, de o crudă boală de piept, om tiner, căruia nu i-s'a îngăduit să-și știe măcar oasele în pământul patriei, pentru care a jertfit tot ce a avut.

Dintre lucrările sale remarcabile ca avânt: studiu și limbă, mai amintim: *Despre starea socială a muncitorilor plugari în principatele române în diferite cazuri*. Scrie mai multe cărți franțuzește, pentru a face cunoscute puterilor și Franței indeosebi, durerile și aspirațiile Românilor.

Opera de căpetenie alui N. Bălcescu este *Istoria Românilor sub Mihai Viteazul* — neterminată, publicată de „Academia Română“ sub îngrijirea lui Al. Odobescu. Cartea cuprinde după o introducere filozofică asupra principiilor cari au să călăuzească neamul nostru la emancipare, în următoarele capitole: I. Libertatea națională (venirea la tron și primele lupte). II. Călugărenii. III. Robirea țaranului. IV. Unitatea națională (războaiele din Ardeal și Moldova). V. Desastrul dela Mirăslău.

Bălcescu a consultat peste 500 opere, ca să facă și o lucrare științifică și națională. Iubirea de patrie și de libertate încălzește această operă scrisă într'un stil plin de frumuseți și energie. El se poate socoti întemeietorul prozei românești în Muntenia¹⁾.

Din principiile acestui mare român, căruia i-a scris *V. Alexandri* duiosă elegie: „De pe plaiu nstrăinării ...Unde zac și știu că mor...“, se spicuim câteva: „Până când un popor nu există ca nație, n'are ce face cu libertatea“. „Vai de acele nații, unde un mic număr de cetățeni își întemeiază puterea și fericirea lor pe robia gloatelor! Ele pier!“ „Nu pe boieri se reazimă mântuirea principatelor“. Visarea vieții sale întregi a fost și cu ea a murit: „Românii vor fi una, liberi și frați“.

¹⁾ Bălcescu e democrat. C. Negruzzi, întemeietorul prozei române în Moldova, aristocrat. În Ardeal a dat direcția I. Slavici.

Grigorie Alexandrescu (1812—1885). Născut în Târgoviște merge la București la școală, unde fu la francezul Vaillant coleg cu Ion Ghica. Prin acesta făcând cunoștință cu Iancu Văcărescu, căruia îi dedică o poezie. Alexandrescu intră în armată, dar nu stă mult, ca sublocotenent la Focșani, în granița dinspre Moldova, ci se întoarce la București, unde publică, între alte fabule și „Lebeda și puii corbului“, pentru care a fost dat în judecată (dar absolvat), acuzat fiind, c'a făcut aluzie la Rusia, pe timpul anilor 1836—40 atotputernică în principate.

Ocupând funcțiuni înalte, sub domnia lui Bibescu și Cuza, el rămâne om sărac și moare de-o boală grea și lungă, fără ca aceste împrejurări să-i micșoreze sufletul ales și înălțimea produselor sale artistice literare.

„Anul 1840“ este o poezie pe care o caracterizează „duhul care fierbe“ în Apus, căci a sosit vremea sfârșitului domniei minciunii și nedreptății de veacuri în lume. La 1842 scrie una din cele mai frumoase poezii: „Umbra lui Mircea la Cozia“. „Ucigașul fără voie“ e o mișcătoare poezie de caracter tragic. „Cănele soldatului“ e o desăvârșită imitație în limba română a unei poezii franțuzești.

Gr. Alexandrescu a scris meditații și elegii, satire și epigrame, și fabule. Din toate acestea, prin fabulele sale și-a câștigat cel mai mare nume și cele mai multe neajunsuri, pentru scăpărătoarele sale aplicări la lumea animalelor, a păcatelor din vremea sa.

Amintim dintre fabulele sale: Elefantul (cap gros de stăpânitor, care pune pe lup ministru peste oi), Măgarul resfățat (neciopliții cari fac glume nesărate), Pisica sălbatică și tigru (cei ce au ajuns slăbănogi și se laudă cu strămoșii), Cănele izgonit (omul ajuns puternic e laudat, căzut e hulit) Boul și vițelul (parvenitul își disprețuiește rudele), Cănele și cățelul (falșa democrație), Toporul și pădurea (trădătorul de neam). Vulpea liberală (care strigă în numele libertății și la urmă se înecă cu osul de ros), Privighitoare și măgarul (idiotul îngâmfat ridicolizat).

„Biciuitor în Fabule, dansul croiește o lume nouă. lumea dobitoacelor ce vorbesc, a dobitoacelor ce vin din adâncul codrilor, și fermecate de puterea vrăjitorului poet, înjgheabă, subt ochii noștri, o viață nouă, menită să ne îndrepte pașii, să nu-i întoarcă dintr'un drum, trimițându-i pe un altul. Pe cine vreți să găsiți? Pe ajunsul burtă verde, care nu mai cunoaște pe nimeni (Boul și vițelul)? Pe secătura care se sbuciumă și țipă, că ce avem el a croit? Pe neînsemnatul *cineva*, de colo, care se dă drept scoborător a cutărui neam domnesc? Pe *Fifiță* pomăduț, dar sec, așezat tocmai pentru aceasta în fruntea bucatelor? Pe un oare care, ce-și vinde, în marginile puterii lui țara (Toporul și pădurea)? Pe atâtea *inimi de piatră*, care iau cămașa săracului, ca să aurească un stâlp, mai mull al porții lor? Și mai pe cine? Pe încrezătorii de sine, de necinstiți, pe bârfitori? Dar pe toți îi veți găsi, n'aveți

teamă, căci fabulele lui Alexandrescu sunt veșnice, ca și patimele¹⁾ sufletului omenesc!"

O caracteristică generală a poeziilor (în special ale fabulelor) lui Gr. Alexandrescu este, nesocotirea întotdeauna a gramaticii și regulilor de verificare. Preocupat numai de idei, fără tranziții, punând puncte(...). Cu toate aceste scăderi, sentimentele și județiile ce exprimă sunt puternice, vii scăpărătoare și prin energia și frumusețea expresiei, Alexandrescu va rămâne un deosebit talent și un fruntaș, unul dintre cei mai mari poeți români.

(Va urma.)

Răspuns.

În numărul 3 al foii „Biserica și Școala“ sub titlu „Lămuriri“, dl Iuliu Vuia între alte multe înșiră și pasagiul: „... învățătorii acestei reuniuni*) cu provocare la cazuri concrete, au ridicat întemeiate plângeri, că în raionul acestei reuniuni s'au făcut numiri de comisari konzistoriali în chestia școalelor în persoane nu fericit alese.“

Nu-mi place să intru în polemică cu nime — căci vorbele lungi și late nu-mi convin, — decât în cazul de față fiind atins indirect, ca unul ce am fost comisar de examene în doi ani de zile, — în raionul acestei reuniuni și din întâmplare tocmai în protopopiatul B.-Comloș, — trebuie să-i reflectez colegului Vuia, cu atât mai vârtos că d-sa vorbește cam de sus, — fără să judece serios, că ce vorbește și despre cine.

Înainte de toate trebuie să afirm, că Venerabilul Konzistor, când a numit comisari de examene — pe acei învățători, a știut ce face, iar că a fost bună și este aceasta instituțiune, timpul a dovedit-o. Bărbați serioși cari s'au ocupat cu mersul învățământului și poziția învățătorului, vor și să spună ce deosebire este între prezent și trecut — *fapt* — asupra căruia s'a exprimat și care bine-l știe colegul Vuia. Tot așa știe și aceea, că atât persoanele comisarilor cât și locul de funcțiune au fost schimbate.

¹⁾ Între poeții, nu fără talent, dar cari au avut viață prea scurtă și prea grea, decât să fi putut să se valideze, oameni cu înclinări pesimiste, găsim în *N. Nicolae*, *Al. Sihleanu*, *Cesar Boliac* autorul poeziei „Sila“, fost redactor al „Expatriatului“, ziar pe care l-a tipărit în 1848 în Brașov, și *Al. Depărăteanu*.

Din scrierile acestui din urmă, amintim pastelul „Viața la țară“, și dăm aci o concisă și expresivă poezie, cuprinsă într-o singură strofă:

Mama

Erau trei sărmanii doi copii și-o mamă;
Și pâne!... un singur codru într-o maramă.
Mama îl strânse în două și dede pe rând
La fiește care câte-o părțicea.
„Mamă!“ atunci copiii ziseră plângând,
„Ție ce-ți rămâne?“ — „Voi!“ răspunse ea.

(A. D.)

*) Reuniunea învățătorilor din stânga Murășului.

Dl Vuia rischează aserțiunea, că, „... s'au făcut numiri... în persoane nu tocmai fericit alese“. Bag seama d-sa uită că a fost numit comisar — în diferite cercuri — pe mai multe rânduri!? Ori poate voește să se sustragă dintre persoanele... nu tocmai fericit alese?? Ori poate colegii: Iosif Moldovan, I. Groșorean, A. Boțoc, D. Micu, S. Faur, D. Popovici și fie-ertat G. Petrescu cari au fost comisari pe mai multe rânduri în mai toate protopopiatele diecezei și mai ales în Banat, — după judecata d-sale n'au fost bine aleși?

Răspunde d-le! Și, să răspundă fiecare dintre colegi, cărora nu le convine dispoziția de până aci, dar obiectiv și fără patimă, că numai în modul acesta ne putem înțelege și vom afla ce am greșit. E adevărat, că voia și plăcerea tuturor încă nu se poate împlini, pentru că sunt mulți oameni iar deosebita lor dorințe sunt și mai multe.

Încât pentru modesta-mi persoană, nu pot zice altceva, numai că dacă dl Vuia va dovedi legal că în cei doi ani când am fost comisar în ppbiteratul B. Comloșului m'am purtat necorect cu atare d-n coleg ori că în acelaș timp nu am fost „strict reprezentat“ al Venerat. Konzistor, mă oblig, să cumpăr 20 esemp. din cărțile d-sale de școală pe seama ori cărei școale sărace din dieceză. Iar dacă nu, drept pedeapsă, că vorbește fără să judece, — să cumpere d-sa spre acel scop numai 10 exemplare din cărțile lui Ios. Moldovan, Groșorean și consoții, despre cari persoane — după cum se poate vedea din „Lămuririle“ domnie sale — nu se exprimă tocmai magulitor.

În cazul dacă s'ar sustrage provocării, ne face să credem, că pe d-sa motive ascunse-l îndeamnă: că una să gândească și alta să vorbească.

Vom vedea.

Măderat, 7 Februarie n. 1908.

Petru Vancu,
învățător.

CRONICA.

O crimă îngrozitoare. Toată lumea a rămas îngrozită de crima sălbatică săvârșită în zilele trecute în Lisabona, unde a fost asasinat regele Don Carlos și moștenitorul tronului regatului Portugalia, de niște oameni ce le-au eșit în cale înarmați pe stradele capitalei, când familia regală se întorcea acasă, din vilegiatură. — Nu de mult au fost omorâți regele și regina Serbiei, acum se întâmplă lucru și mai neomenos în apus. Dureroase lucruri în veacul nostru! Iată unde duce sălbăticirea firii, prin îndepărtare dela poruncile dumnezeiești!

— St. Ioan Gură de Aur, strălucitul arhieru a cărui aniversare de 1500 de ani acum se împlinește; acel mare bărbat al bisericii creștine universale, acel orator celebru și sfânt îndrumător al bisericii în ale sale rânduieli, — este comemorat prin studii frumoase

și de interes, în toată lumea creștină în revistele de caracter religios. — Am dat și noi, ceea ce le este cunoscut cetitorilor noștri, un frumos panegiric, scris și rostit de un distins profesor teologic din capitala de-odinioară a vechii Moldove. Memoria și opera acestui Sfânt, nu trebuie să fie uitată.

— Dl N. Iorga a scris, pentru lumea învățaților: *Geschichte des Osmanischen Reiches*, apărută în Gotha, până acum vol. I. Al doilea învățat român e D-sa, — primul a fost principele domnitor Dim. Cantemir — care scrie, pentru învățații lumii, istoria imperiului otoman.

„Pedagogia Experimentală“ apare, revistă nouă, cu luna c. Ianuarie, — revistă lunară pentru didactica și organizarea învățământului pe baza cunoașterii copilului din punct de vedere psihologic și patologic, apare cu colaborarea corpului didactic, sub direcția d-lui C. Rădulescu-Motru, profesor la universitatea din București, redactori: Ciocărlie, Antonescu și Tăbăcaru, institutori. — Abonamentul 5 lei pe an. Redacția și Administrația, Str. Dreptului Nr. 12 București (România).

Sumarul n-rului 1: Cătră cetitori și colaboratori de C. R. Motru. Din psihologia cititului la copil și la omul matur de C. R. Motru. Metodul întrebuintat în cercetările pedagogice experimentale, Gr. Al. Tăbăcaru. Evoluția școlii primare I. Ciocărlie. Istoria patriei în școala primară, G. Antonescu. Note și discuțiuni, Presa pedagogică din țară și străinătate. Cronica învățământului primar.

Aviz. învățătorilor, — și celor cari doresc să colaboreze!

Anunț.

Subscrisul încă din an 1005, pe cale poștală în mod necunoscut, perzându-mi-se: »Testimoniul de calificare învățătorească« prestat la Arad, în Seminarul diecezan gr. or, rom. la 5/18 Iunie 1903, Nr. 995/1903, precum și »Decretul« învățătorească prestat dela Ven. Consistor gr. or. rom. din Arad în an. 1904 luna Octomvrie, rog pe aceasta cale pe aflătorul acelor »Documente« a mi-le înapoia pe lângă o remunerație acomodată.

Bulză, la 1/14 Ianuarie 1908.

Cu deosebit respect:

Emerie Balla,
învățător.

u. p. Facset (Krassó-sz. m.)

3

Cronică bibliografică.

Luceafărul nr. 3 cu următorul sumar: Mihail Sadoveanu, La paisprezece ani. C. Ardeleanu, Un glas (poezie). I. Argărbiceanu, Semnele unei vieți. Maria

Cunțan, Cobzarul (poezie). Nicolae Brătianu, Mamei (poezie). Victor Eftimiu, Cărbunarii din Elimba. O. C. T. Din lit. străină: Cuibul de Vulturi de Björntjerne Björnson. O. Goga, În liniștea amurgului (poezie după A. Petöfi). O. de Cozmutza, Scrisori din Paris. Cronică: † Gr. Sima al lui Ion; „Sezătorile literare“; Din Germania; Reviste și ziare. Poșta administrației. Ilustrațiuni: Carpeaux: Bustul lui Alex. Dumas. — Boutet de Monvel: Vara pe malul Seinei. — Boutet de Monvel: Iarna pe malul Seinei. — Boutet de Monvel: La „codette“! — Brăncuș: Bustul unui copil — Brăncuș: Bustul unui tânăr. — Școala de adulți din Brad.

Revista Teologică Sibiu, anul II nr. 1. anunță că-și va continua aparițiunea. Un fapt, care va înveseli pe toți oamenii de bine e acesta, atât din motivul ca R. T. fiind bine condusă, este apreciată, s'a dovedit că stă la înălțime cuvenită și afirmative nu-i lipsește nici sprijinul celor chemați în primul rând a o sprinți. În vederea acestor considerațiuni, recomandăm și noi cu toată căldura clerului nostru această revistă, cea mai corăspunzătoare și indispensabilă oamenilor primeduiți cu izolarea sătească, sub raportul nevoilor culturale, de ordin sufletesc și bisericesc. Prețul abonamentului, pe an, este 7 cor. În patrie 9 lei în România. Se plătește anticipative.

Numărul indicat mai sus are următorul cuprins: Cătră Cetitor. — Sărbătorile împărătești de G. Pletosu. Din trecutul bisericii române bihorene d. Gruia. Sf. Ioan Gură de Aur — un studiu de valoare, foarte apreciat, d. Dr. N. Bălan. Monumentul lui Șaguna Dr. I. Borgia, Predică la Dumineca XXXIII. Dr. I. Dobre, Deviza preotului, Mișcare literară, Informațiuni, Tipicul.

Natura revistă științifică de popularizare, foarte frumos scrisă românește și foarte instructivă, ar putea fi citită cu folos pentru însușirea terminologiei științelor, și la noi unde pentru aceasta nu prea avem pregătire nici medie și de loc superioară, — anul III nr. 4. (pe Ian.) cuprinde:

Cuadratura cercului de G. Țițeică, Viața în univers Dr. I. Popovici, Din binefacerea științei N. I. Petculescu, Solurile vecine T. Porucic, Mimetism Al. Grădinescu, O escurzie pe suprafața lumii. Notițe.

Apar pe an 10 n-re, abon. 5 lei, adm. București Str. Scaune 33.

Pedagogia practică pentru școlile secundare de Dr. Adolf Mathias, traducere liberă, cu o prefață și note, de G. Bogdan-Duică, profesor în București și secretar al „Revistei Generale a Învățământului“ a apărut, cu aprobarea ministerului de resort.

Vom reveni asupra acestei opere înnoitoare, pe terenul învățământului.

Norocul, a apărut ca Nr. 300 din „Biblioteca pentru Toți“ cuprinzând schițe și nuvele de I. A. Bassarabescu 1 vol. 130 pagini, 30 bani. D. I. A. Bassarabescu este unul din nuvelistii noștri cei mai apreciați. D-sa a debutat în „Revista Nouă“ a lui Hașdeu și în urmă a devenit colaboratorul „Convorbirilor Literare“. Schițele d-sale se deosebesc prin humorul lor. Eroii poveștilor d-lui I. A. Bassarabescu sunt, în primul rând, o serie de tipuri comice sau ridicole din mica burghezime. Toate apucăturile lor sunt prinse și-i vezi trăind și mișcându-se, atât e de sugestiv și puternic spiritul de observație al talentatului nuvelisti. Catalogul complet al acestei „Biblioteci pentru Toți“ a se cere *Librăriei Alcalay, București*.